

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Ideoloxía política e dicionario	Código	613436021	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3
Idioma				
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento				
Coordinación		Correo electrónico		
Profesorado		Correo electrónico		
Web				
Descrición xeral	A materia ten como principal obxectivo achegar aos discentes a análise ideolóxica do discurso lexicográfico.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer e saber aplicar os métodos e as técnicas da análise crítica do discurso sobre os textos lexicográficos.	AI1 AI2 AI4	BI2 BI3	
Infundir nos futuros investigadores o espírito crítico e a capacidade de relacionar diferentes materias que se requieren para realizar a análise ideolóxica dos dicionarios.	AI7 AI10	BI3 BI5 BI7	CM4
Dotar ao alumnado non só de perspectiva crítica, tamén dos coñecementos de historia da Lexicografía española e das ferramentas necesarias para que teñan a posibilidade de efectuar análises ideolóxicas en diferentes repertorios de forma autónoma, sistemática e rigorosa.	AI4 AI7	BI8	

Contidos	
Temas	Subtemas
Tema 1. Ideoloxía e dicionario. Introducción.	1.1. Aproximación ao concepto "ideoloxía". 1.2. O dicionario como obxecto de estudo: características principais, estrutura, etc. 1.3. Relación entre ideoloxía e dicionario.
Tema 2. Factores que condicionan a presenza de ideoloxía nos dicionarios.	2.1. A tradición. 2.2. O paradigma científico. 2.3. A autoría. 2.4. O contexto.
Tema 3. Xénese da Lexicografía monolingüe española.	3.1. Os primeiros repertorios lexicográficos do español na base da construción e consolidación de tópicos. 3.2. Política e relixión nos primeiros dicionarios do español.
Tema 4. O século XIX: conflito de paradigmas.	4.1. A lexicografía non académica. 4.2. A lexicografía académica.

Tema 5. Os séculos XX e XXI: a hexemonía dos dicionarios da RAE.	5.1. O papel da RAE na consolidación de estereotipos ideolóxicos. 5.2. A lexicografía española e o concepto de panhispanismo. 5.3. A ideoloxía proxectada polos dicionarios monolingües non académicos.
Tema 6. A análise crítica do discurso lexicográfico.	6.1. Recursos de modalización discursiva nos dicionarios. 6.2. O dicionario como arma ideolóxica.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral		12	24	36
Solución de problemas		0	14	14
Aprendizaxe colaborativa		3	12	15
Traballos tutelados		0	9	9
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Actividade teórica. Consiste na exposición dos contidos xerais da materia co obxectivo de comunicar coñecementos e metodoloxías de análise. As explicacións estarán ben estruturadas e contarán con exemplos claros que aseguren a comprensión dos conceptos. Ocasionalmente, a exposición poderá estar acompañada por presentacións. Tamén se comentará a bibliografía recomendada. Ao longo das sesións maxistras os discentes poderán intervir e establecer pequenos debates.
Solución de problemas	Actividade práctica. Formularanse na aula (durante as sesións presenciais) ou a través da plataforma TEMA unha serie de problemas e exercicios relacionados coa materia. O obxectivo é reflexionar de forma crítica e relacionar teoría e práctica. Tamén constitúe unha actividade básica para reforzar os coñecementos e as metodoloxías de análise que se van adquirindo.
Aprendizaxe colaborativa	Actividade práctica. Durante as horas presenciais proporanse tres tarefas que terán que ser realizadas na aula en colaboración cos compañeiros e co docente. En todas elas terase que aplicar a metodoloxía de análise do discurso aos casos propostos ou a capacidade para resumir as ideas fundamentais dalgún artigo que será previamente lido.
Traballos tutelados	Actividade teórico-práctica. Promoverase a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral Solución de problemas Traballos tutelados	Para a realización de traballos e proxectos, así como para a resolución das tarefas propostas na aula, o docente reservará un tempo de atención personalizada co fin de atender e resolver as dúbidas do alumnado. Por ese motivo, recoméndase a consulta individual ou en pequenos grupos durante as horas de tutoría, ben nas previamente marcadas no horario oficial do docente, ben nas concertadas posteriormente entre docente e discentes.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Aprendizaxe colaborativa		Como xa se indicou, durante as horas presenciais proporanse tres tarefas que terán que ser realizadas na aula en colaboración cos compañeiros e co docente. En todas elas terase que aplicar a metodoloxía de análise do discurso aos casos propostos ou a capacidade para resumir as ideas fundamentais dalgún artigo que será previamente lido. Para conseguir a nota máxima deberán realizarse as tres actividades correctamente.	30

Traballos tutelados	Baixo a tutela do docente, os alumnos e alumnas terán que escoller un tema relacionado coa materia no que profundizarán a través dos coñecementos adquiridos e da metodoloxía proposta co fin de chegar a conclusións novidosas para o ámbito de estudo.	70
---------------------	--	----

Observacións avaliación

A asistencia regular ás sesións presenciais tamén se valorará positivamente. Posto que o curso pode recibirse a través de videoconferencia, con carácter semipresencial e presencial, recoméndase que os matriculados indiquen ao comezo do curso o tipo de asistencia que terán en relación coas súas obrigas persoais ou profesionais.

A forma de avaliación na segunda oportunidade será a través do traballo ou proxecto, que constituirá o 100% da cualificación.

Fontes de información

Bibliografía básica	<p>ALVAR EZQUERRA, MANUEL, De antiguos y nuevos diccionarios del español, Madrid: Arco/ Libros, 2002ARIZA, MANUEL, ?Sexo, religión y política en el diccionario de la Real Academia", Interlingüística 11, pp. 11-26, 2001AZORÍN FERNÁNDEZ, DOLORES, Los diccionarios del español en su perspectiva histórica, Publicaciones de la Universidad de Alicante: Colección Monografías, 2000CARO BAROJA, J. , Las formas complejas de la vida religiosa: religión, sociedad y carácter en la España de los siglos XVI y XVII, Madrid: Akal, 1978CASARES, JULIO, Introducción a la Lexicografía moderna, Madrid: CSIC, 1992CORTÉS PEÑA, A. L. (et al.), Religión y poder en la Edad Moderna, Universidad de Granada, 2005ESPARZA TORRES, MIGUEL ÁNGEL, ?La lexicografía monolingüe española del siglo XIX: un conflicto de paradigmas? en Romanistik in Geschichte und Gegenwart 5,1, Hamburg: Helmut Buske Verlag, pp- 49-65, 1999FORGAS BERDET, ESTHER, Diccionarios e ideología? en Interlingüística 17, pp. 2-16, 2007KERBRAT-ORECCHIONI, CATHERINE, La enunciación. De la subjetividad en el lenguaje, Buenos Aires: Hachette, 1986KÖVECSSES, ZOLTÁN, Metaphor in Culture. Universality and Variation, Cambridge University Press, 2005MEDINA GUERRA, ANTONIA M. (coord.), Lexicografía española, Barcelona: Ariel Lingüística, 2003PASCUAL, JOSÉ A. Y OLAGÚBEL, MARÍA DEL CARMEN, ?Ideología y diccionario?, en I Seminario de Lexicografía Hispánica. Diccionarios españoles: contenido y aplicaciones, Jaén, 1991RODRÍGUEZ BARCIA, SUSANA, ?Lengua, política y repertorios lexicográficos. El Diccionario esencial de la Lengua Española de la RAE (2006)?, Per Abbat, 4, 89-98, 2007RODRÍGUEZ BARCIA, SUSANA, La realidad relativa. Evolución ideológica en el trabajo lexicográfico de la Real Academia Española (1726-2006), Vigo: Servizo de publicacións, 2008SAN VICENTE, FÉLIX, ?Política y Lexicografía?, en Echenique, Mª Teresa y Sánchez Méndez, Juan (coord.). 2003. Lexicografía y Lexicología en Europa y América. Homenaje a Günter Haensch, Biblioteca Valenciana, Madrid: Gredos, 615-633, 2003VAN DIJK, TEUN A. , Ideología. Una aproximación multidisciplinaria, Barcelona: Gedisa, 1999VAN DIJK, TEUN A. , Ideología y discurso, Barcelona: Ariel Lingüística, 2003VERGARA HEIDKE, A. , «Luchas por el poder en los discursos del periódico La Nación sobre el caso CCSS-Fischel» , Revista Internacional de Lingüística Iberoamericana, volumen VII (2009), nº2 (14), pp.185-211, 2009WODAK, RUTH, "Mediation between discourse and society: assessing cognitive approaches in CDA", Discourse Studies 8 (1), 179-190, 2006Ao longo do curso farase indicación explícita das lecturas de carácter obrigatorio.</p>
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías